

สร้าง “สะพาน” สูง ... บดบังที่ดินนะครับ !

คดีปกครองที่จะนำมาเล่าสู่กันฟังในฉบับนี้ เป็นการใช้อำนาจของกรุงเทพมหานครในการจัดให้มีและบำรุงรักษาทางบก โดยการแก้ไขสะพานข้ามคลองเพื่อใช้เป็นทางกลับรถ (U - TURN) แต่ราษฎรที่เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ที่ดินบริเวณเชิงสะพานเห็นว่าได้รับความเดือดร้อนจึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครอง

โดยอ้างว่า ผู้ถูกฟ้องคดี (กรุงเทพมหานคร) ได้ขยายสะพานข้ามคลองและแก้ไขแบบแปลนสะพานทำให้ส่วนลาดชันของสะพานสูงขึ้น จึงบดบังหน้าที่ดินเป็นเหตุให้ที่ดินมีราคาตกต่ำ และการสร้างถนนบริเวณเชิงลาดสะพานเพื่อใช้กลับรถได้สะพาน และถนนที่เป็นทางเบี่ยงชั่วคราวเพื่อใช้กลับรถได้สะพาน (ในระหว่างการก่อสร้าง) รุกล้ำเข้ามาในที่ดิน

ส่วนผู้ถูกฟ้องคดีได้ชี้แจงข้อเท็จจริงว่า ได้ปรับปรุงขยายถนนซึ่งตามรูปแบบมีเขตทางกว้าง 30 เมตร ผิวจราจร 6 ช่องจราจร มีเกาะกลาง และมีทางเท้ากว้างด้านละ 3 เมตร พร้อมกับขยายสะพานให้กว้างเท่ากับพื้นถนน แต่ในระหว่างการก่อสร้าง ผู้ว่าราชการจังหวัดกรุงเทพมหานครได้อนุมัติให้แก้ไขแบบก่อสร้างสะพานให้มีระดับสูงขึ้นตามข้อเสนอของสมาชิกสภากรุงเทพมหานครเพื่อให้มีจุดกลับรถได้สะพาน (U - TURN) สำหรับประชาชนสามารถเข้า-ออกได้สะดวกและสามารถนำรถบรรทุกพืชผลการเกษตรออกมาขายได้ แต่ต่อมาได้ตัดเนื้องานถนนเชิงลาดเพื่อใช้เป็นทาง U - TURN ออก เนื่องจากติดกรรมสิทธิ์ที่ดิน นอกจากนี้ ในการจัดทำทางเบี่ยงจราจร ได้ใช้วิธีสร้างสะพานด้านข้างทั้งสองข้างก่อน โดยระหว่างก่อสร้างให้รถวิ่งบนถนนและสะพานเดิม และเมื่อสร้างสะพานด้านข้างเสร็จ จึงให้รถวิ่งบนสะพานใหม่ และทุบหรือสะพานเดิมออกและก่อสร้างสะพานส่วนกลางใหม่เชื่อมต่อกับสะพานด้านข้างทั้งสองข้าง

การก่อสร้างสะพานจึงไม่ได้รุกล้ำที่ดินผู้ฟ้องคดีและถนนดินทั้งสองฝั่งถนนมีอยู่ก่อนที่จะเข้าดำเนินการปรับปรุงขยายเขตถนน

กรุงเทพมหานครทำถนนเชิงลาดเพื่อใช้เป็นทาง U - TURN ได้สะพานและสร้างถนนเป็นทางเบี่ยงชั่วคราวเพื่อใช้กลับรถได้สะพาน รุกล้ำที่ดินของผู้ฟ้องคดีหรือไม่ ?

ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า กรุงเทพมหานครมีอำนาจหน้าที่ตามมาตรา 89 (6) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 ในการปรับปรุงถนนและขยายสะพานข้ามคลองและการแก้ไขแบบแปลนสะพานให้มีระดับสูงขึ้นและให้มีถนน U - TURN ได้สะพาน ซึ่งได้พิจารณาถึงความจำเป็นแล้ว และข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่าการดำเนินการก่อสร้างในส่วนถนนเชิงลาดสะพานข้ามคลองเพื่อใช้เป็นทาง U - TURN ได้สะพาน ไม่สามารถเจรจาขอซื้อที่ดินบริเวณด้านข้างจากผู้มีกรรมสิทธิ์ จึงได้ตัดเนื้องานส่วนที่ทำถนนออก กรณีถือเป็นการดำเนินการตามขั้นตอนของระเบียบและกฎหมายเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้าง

ส่วนการทำทางเข้า-ออกถนนบริเวณเชิงลาดสะพานข้ามคลองและทางเบี่ยงชั่วคราวนั้น รับฟังได้จากปากคำพยานซึ่งเป็นราษฎรบริเวณพิพาทและพยานบุคคลที่ชี้แจงต่อศาลว่า ได้ร่วมกันบริจาคทรัพย์ทำถนนดินเพื่อใช้เป็นทางเข้า-ออกถนนบริเวณเชิงลาดสะพาน และเมื่อมีการขยายถนนเต็มเขตทาง จึงได้ใช้ทางเข้าออกผ่านที่ดินของเจ้าของที่ดินเดิมก่อนตกทอดมายังผู้ฟ้องคดีโดยทางพินัยกรรมและได้รับอนุญาตจากผู้ดูแลที่ดินแล้ว อีกทั้งไม่มีผู้ใดยืนยันว่าผู้ถูกฟ้องคดีเป็นผู้ดำเนินการ และไม่ปรากฏว่าเป็นการสร้างพยานหลักฐานเท็จ และผู้ฟ้องคดีไม่มีพยานหลักฐานยืนยันว่าผู้ถูกฟ้องคดีเป็นผู้ดำเนินการ

จึงรับฟังไม่ได้ว่าผู้ถูกฟ้องคดีทำถนนที่ใช้เป็นทางกลับรถได้สะพานในที่ดินของผู้ฟ้องคดี

สำหรับการแก้ไขแบบแปลนสะพานทำให้ส่วนลาดชันของสะพานสูงขึ้นและบดบังหน้าที่ดินเป็นเหตุให้ที่ดินของผู้ฟ้องคดีมีราคาตกต่ำ กรุงเทพมหานครต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายแก่ผู้ฟ้องคดีหรือไม่ ? ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า เมื่อไม่ปรากฏว่าแบบก่อสร้างไม่ถูกต้องตามมาตรฐานทางวิศวกรรมและการแก้ไขแบบก่อสร้างสะพาน

เป็นไปเพื่อประโยชน์ของประชาชนที่อยู่อาศัยบริเวณคลอง อีกทั้งการก่อสร้างสะพานกระทำบนที่ดินสาธารณะไม่ได้ รุกล้ำที่ดินของผู้ฟ้องคดี ยิ่งกว่านั้นผู้ฟ้องคดีก็ได้รับประโยชน์จากการขายถนนเนื่องจากมีที่ดินส่วนที่ติดถนนเป็นส่วนใหญ่ ที่ดินส่วนที่ถูกคบบังเป็นเพียงส่วนน้อยที่ได้รับผลกระทบหรือต้องรับภาระบ้าง เมื่อคำนึงถึงประโยชน์สาธารณะและประโยชน์ที่ผู้ฟ้องคดีได้รับแล้วเห็นว่า ผู้ถูกฟ้องคดีไม่ได้กระทำความผิด จึงไม่ต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่าย (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. 619/2557)

คดีนี้นอกจากจะแสดงให้เห็นถึงบทบาทหน้าที่ของศาลปกครองในการแสวงหาข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานต่าง ๆ สำหรับใช้ในการวินิจฉัยคดีเพื่อรักษาคุณภาพระหว่างประโยชน์สาธารณะและสิทธิเสรีภาพของประชาชนแล้ว ยังเป็นตัวอย่างที่ดีสำหรับการใช้อำนาจของฝ่ายปกครองในการจัดทำบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์สาธารณะ ซึ่งอาจทำให้กระทบกระเทือนสิทธิของปัจเจกชนได้ แต่หากการใช้อำนาจนั้นได้คำนึงถึงความเหมาะสม ความจำเป็นของการดำเนินการ และคุณภาพระหว่างประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับสาธารณะซึ่งมีมากกว่าความเสียหายที่เอกชนได้รับ ย่อมเป็นการใช้อำนาจที่ชอบด้วยกฎหมาย และไม่เป็นการละเมิด ... ครับ !

นายปกครอง